

151013 persoonallisuuksista ja
niiden lähestymisotteesta

Vaj yl juha kemppinen

151013 persoonallisuuksista

- Agenda:
- SCID II-testi itse kullekin, testin purku
- Mitä eri persoonallisuudet ovat?
- Miten eri persoonallisuuksien kanssa pitäisi toimia?

THE FAR SIDE

The glass is
half full!

The glass is
half empty.

Half full... No! Wait!
Half empty!... No, half...
what was the question?

Hey! I ordered
a cheeseburger!

© 1990 Universal Press Syndicate

The four basic personality types

151013 persoonallisuuksista

- Useita tuhansia vuosia on tiedetty, miten elää hyvä elämä. Hyvät käytöstavat ovat avain harmoniseen elämään.
- **Kuusi ohjetta harmoniaan toisten kanssa:**
- 1. Koeta pyytää lupa lähestyä toista,
- 2. Koeta ymmärtää toista (sinun ei tarvitse hyväksyä hänen tekemisiään; se joka ei arvostele toista, ei tarvitse pyytää anteeksi),
- 3. Kunnioita toisen ajatuksia (sinun ei tarvitse olla samaa mieltä) ja kiinnostu hänestä aidosti.
- 4. Jos sinussa on aitoa toivoa, sinun lähellä on hyvä olla.
- 5. Jos osaat kuunnella ja olla loukkaamattomassa vuoropuhelussa toisen kanssa.
- 6. Joskus nämäkään ohjeet eivät riitä, odota ja harmonia palaa.

Persoonallisuushäiriöt - tiivistys

- Persoonallisuushäiriöt johtavat eri tavoilla poikkeavaan käyttäytymiseen ja samalla haittaavat toimintakykyä, sosiaalisia suhteita ja selviytymistä ammatillisissa tehtävissä.
- Persoonallisuushäiriöihin liittyy aina mm. huomattavaa ahdistusta, sosiaalista haittaa, päivittäisen toimintakyvyn heikkenemistä ja päihteidenkäyttöä.
- Persoonallisuushäiriöpotilaat eivät yleensä tule vastaanotolle persoonallisuuteensa liittyvien ongelmallisten piirteiden vuoksi vaan tuovat yleensä esille muita oireita kuten masentuneisuutta ja ahdistuneisuutta, elämäntilannekriisejä, parisuhdeongelmia ja päihteidenkäyttöön liittyviä ongelmia.
- Persoonallisuushäiriölle tyypilliset oireet ja ongelmat tulevat esiin myös potilas-lääkärisuhteessa. Eräille persoonallisuushäiriöisten potilaiden hoitosuhteille on tyypillistä voimakkaiden keskinäisten tunnetilojen esiintyminen ja nopea vaihtelu.

Persoonallisuus ja stressi: vuorovaikutusongelmat

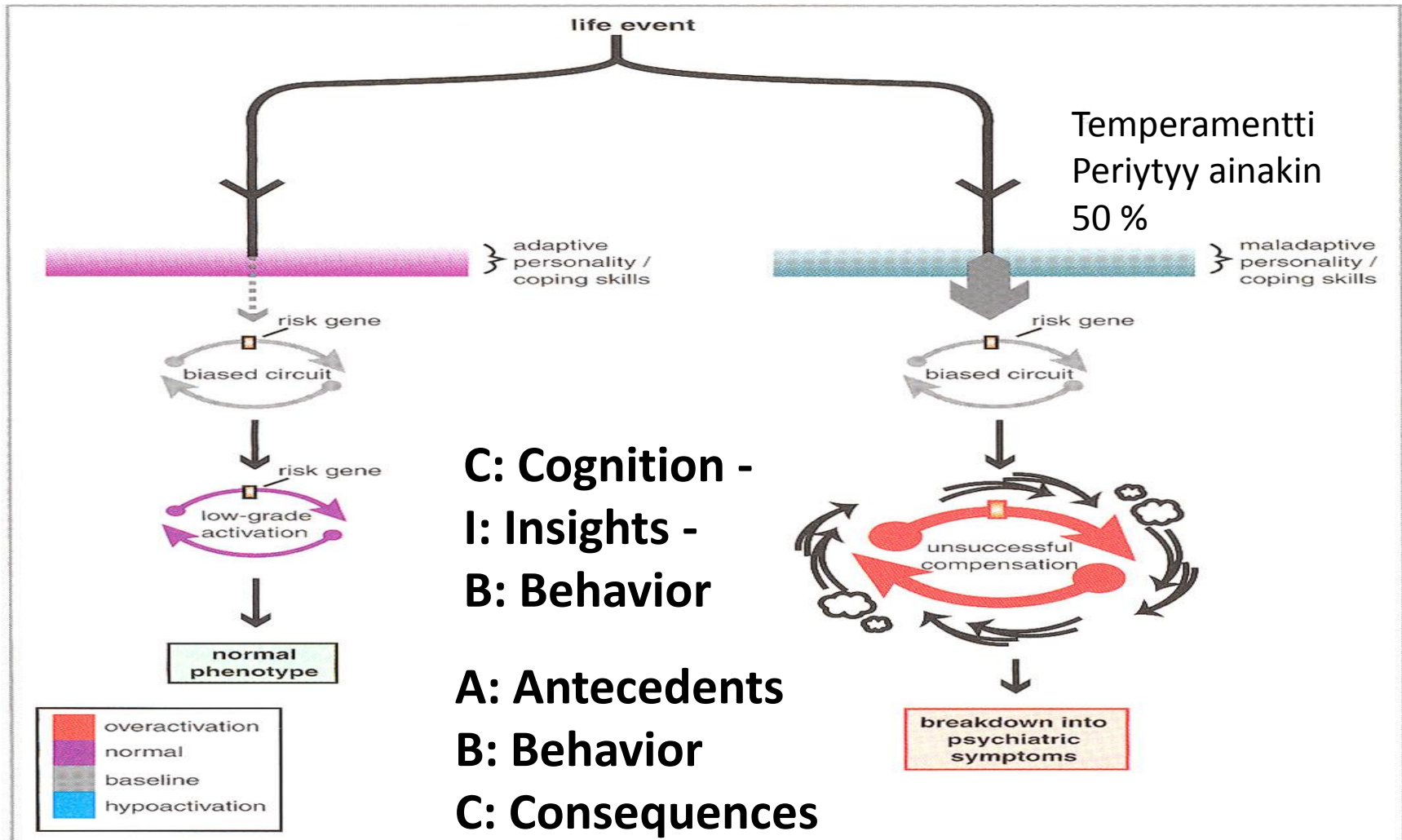
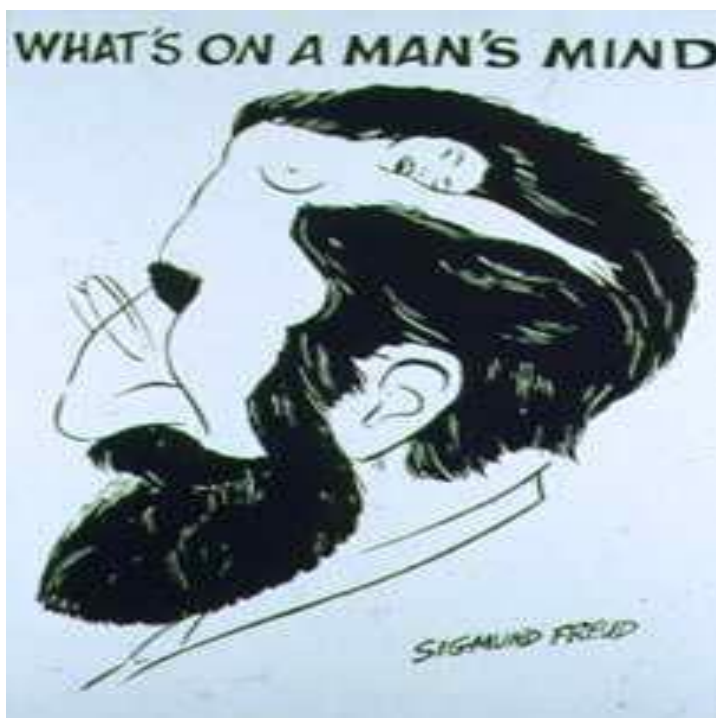

FIGURE 6-14 Stress and personality. In addition to genetically determined molecular abnormalities and environmental stressors, personality factors such as coping skills and lifestyle can also affect the impact of stressors on an individual's genome and thus his or her total risk of mental illness. As shown on the left, adaptive coping skills and healthy lifestyles may *mitigate* the effects of stressful life events on genetic risk, so that, despite a "biased" circuit, the individual still exhibits a normal phenotype (on the left). However, in an individual with poor coping skills and an unhealthy lifestyle, stressful life events may *exacerbate* the effects of genetic risk and render the "biased" circuit unable to compensate; such a person may therefore develop psychiatric symptoms (on the right).

Ihmisen käyttäytymisen
muutoksessa vaikuttavat :

Psykoterapian epäspesifit muuttujat :

1. Tuliko minulle tunne ymmärretyksi tulemisesta ?
2. Kunnioitettiinko minun avunpyyntöä ja tavoitteitani terapiaistunnossa?
3. Oliko minuun kohdistunut mielenkiinto aitoa ja autenttista?
4. Synnyttikö terapiaistunto minussa toivoa muutoksesta ja sen mahdollisuudesta?
5. Tarjosiko terapiaistunto vaihtoehdoisen selityksen (toteutettavissa minun resursseillani) ongelmilleni?

Keskeiset psykoterapiamuodot depression hoidon eri vaiheissa

Hoitomuoto	Kesto ja tiheys (x = kertaa)	Näytön aste hoidon eri vaiheissa		
		Akuutti	Ylläpito ja jatkohoito	Krooninen ja komplisoitunut depressio
Kognitiivinen	Lyhyt (10–20 x, 1 x / vko)	A	-	-
	Lyhyt MBCT (8–16 x, 1 x / vko)	-	A	-
	Lyhyt tai keskipitkä CBASP (12–40 x)	-	-	B
	Pitkäkestoinen (40–160 x, 1–2 x / vko)	D	D	C
Interpersoonallinen (IPT)	Lyhyt (12–16 x, 1 x / vko)	A	A	-
Psykodynaaminen	Lyhyt (16–25 x, 1 x / vko)	B	-	-
	Pitkäkestoinen (80–240 x, 1–3 x / vko)	B	D	B
MBCT = mindfulness-based cognitive therapy CBASP = cognitive behavioral analysis system of psychotherapy				

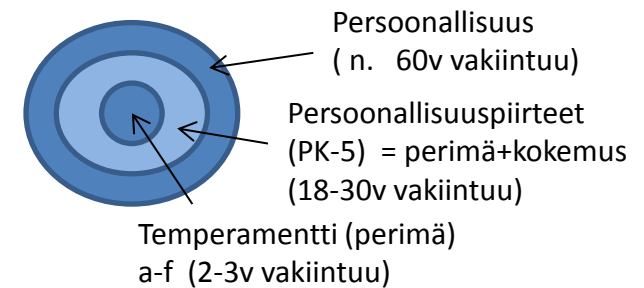
Persoonallisuuden piirteet - PK 5- malli (”viisifaktorimalli”)

- **SOSIAALINEN AKTIIVISUUS**
 - Eloisuus
 - Rohkeus
 - johtavuus
- **YSTÄVÄLLISYYS**
 - Seurallisuus
 - Avoimuus
 - luottavaisuus
- **TUNNOLLISUUS**
 - Vastuuntunto
 - Suunnitelmallisuus
 - Harkitsevaisuus
- **TASAPAINOISUUS**
 - Rauhallisuus
 - Rentoutuneisuus
 - Itsevarmuus
- **AVOIMMUUS KOKEMUKSILLE**
 - Kokeilunhalu
 - Ideoivuus
 - Tunnekeskeisyys

230911 Hankalat potilaat – vuorovaikutus ja persoonallisuus

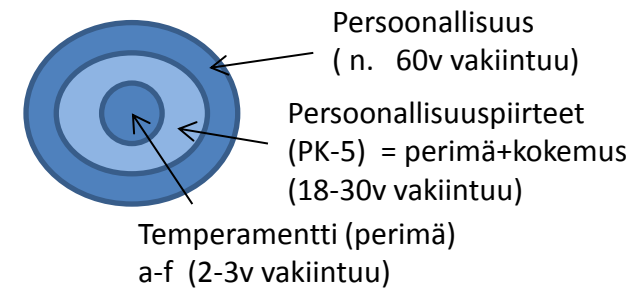
- Kysymys: Mikä on hankala henkilö?
- Vastaus: Henkilö, jonka käyttäytyminen aiheuttaa vaikeuksia – sinulle ja muille
- Sinä reagoit persoonaan, persoona reagoi sinuun – kun kohtaamme vaikean persoonan, voimme reagoida tavalla, joka pahentaa asiaa
 - Kuitata nopeasti takaisin (vastahyökkäys)
 - Ryhtyä puolustamaan omaa kantaa
- Et voi kontrolloida toisen ihmisen käyttäytymistä suoraan, mutta voit oppia kuinka hallita omaa käyttäytymistä ja kehittää tehokkaan kommunikaation taitoja
- Hankalien ihmisten kanssa toimeentuleminen tarkoittaa:
 - Tulee toimeen hankalan käyttäytymisen kanssa
 - Tunnistaa oman käyttäytymisen vaikutuksen toisen käyttäytymiseen
 - Miten opit hoitamaan oman osuutesi kahdenkeskisestä vuorovaikutuksesta

Persoonallisuus on kompleksinen käsite

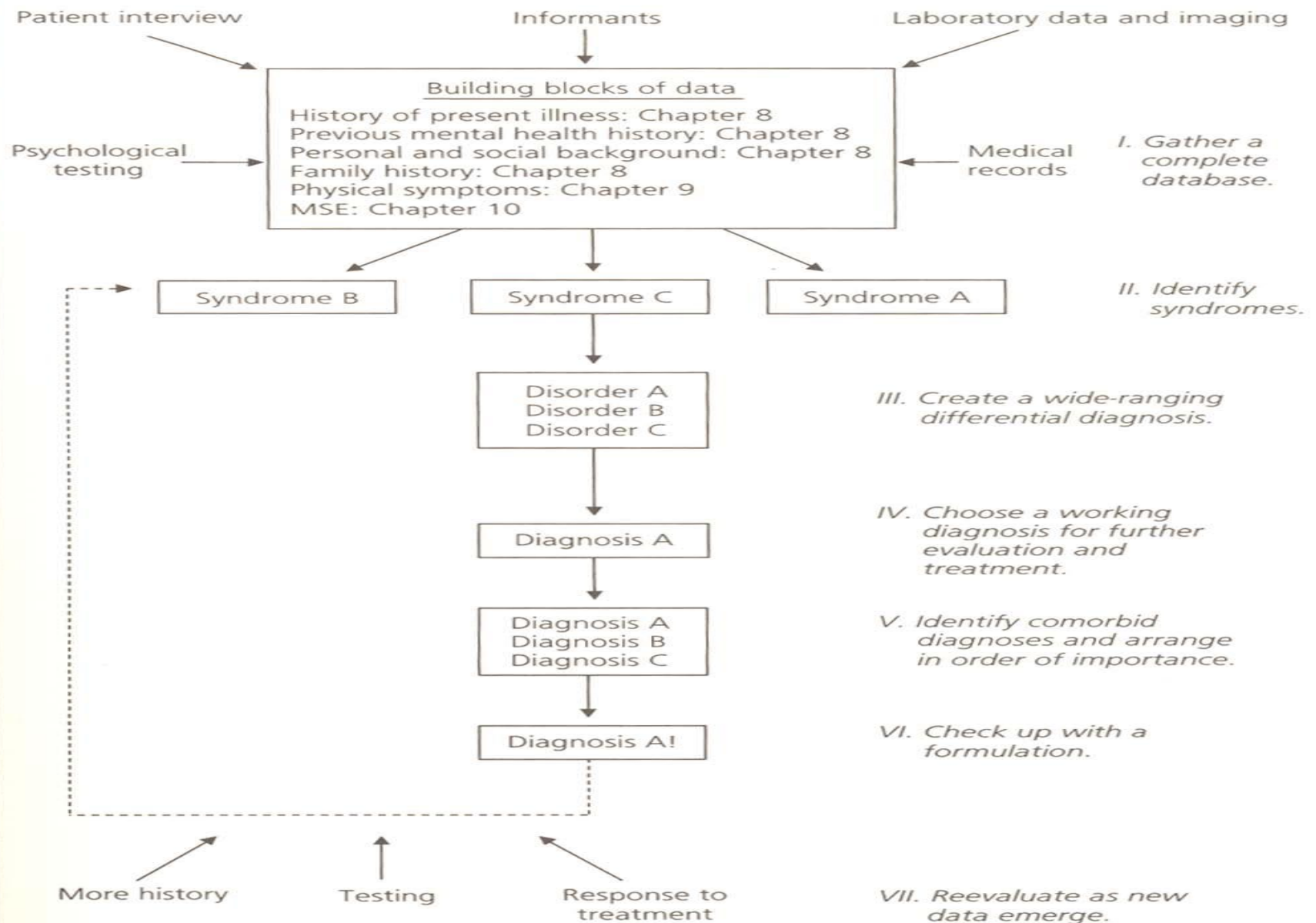
- 1. Mistä persoona(lisuus) koostuu?
 - Perimme temperamentin (jonka tutkijana Liisa Keltinkangas-Järvinen on kuuluisa; temperamentti on pysyvä synnynnäisten valmiuksien ja taipumuksien kokoelma), joka koostuu kuudesta ulottuvuudesta (a) ulospäinsuuntautuneisuus (ekstrovertti), b) ahdistuneisuus, c) stressaantuneisuus yliärsytettynä, d) ärtyisyys ja vihaiisuus, e) sovinnaisuus ja f) tarkkaavuuden ylläpitäminen. Temperamenttipiirteet vakiintuvat 2-3 vuoden iässä eli miten suhtautuu ylipäättään elämässä.
 - Persoonallisuuspiirteet, joista tällä hetkellä uskotaan Big Five- eli FFM-malliin eniten: ekstrasversio, neurotisismi, avoimuus kokemuksille, sovinnaisuus ja tunnollisuus, josta on kehitetty suomalainen PK 5-malli (seuraava sivu)
 - Persoonallisuus on nämä kaikki yhdessä: tapa havaita, ajatella ja käyttäytyä elämässä.
- 2. Mihin asioihin persoonallisuutemme vaikuttaa?
 - Persoonallisuus vaikuttaa kaikkeen tapaamme havaita, ajatella ja käyttäytyä elämässä.
- 3. Miten tunnistaa omat persoonallisuuspiirteet ja niiden aiheuttamat ongelmat?
 - Itsearviointikyselyjä on, psykologit ja psykiatrit tekevät strukturoituja haastatteluja, joilla koettavat määritellä persoonallisuuden piirteitä (psykologit, Pk5) tai persoonallisuushäiriöitä (psykologit ja psykiatrit SCID II, diagnoosin voi asettaa vain psykiatri)
 - Minun kirjani Naamion takaa- persoonallisuuden mahdollisuudet on suomenkielinen tavallisille ihmisille tarkoitettu kirja itsetuntemuksen lisäämiseksi. Alan kirjoja vaivaa akateemisuus, eikä niitä ole yleensä tarkoitettu tavallisille ihmisille.
 - Voi kysellä itseltään tai muilta, mikä muissa ihmisissä ärsyttää, niin löytää aika helposti itsensä kehittämisen kohteita. Jos ymmärtää ja hyväksyy itsessään toisten persoonallisuudenpiirteet
 - AA:ssa on sanonta, että kun etusormi osoittaa toista, niin kolme sormeaa osoittaa itseä kohti ja peukalo taivaalle (Korkein Voima)

Persoonallisuus on kompleksinen käsite

- 4. Miten omaa persoonallisuuttaan voi kehittää? Ihmisen voi itse tutkia tavallisimpia ongelmiaan, esim. ns. 11 elämänansaa, joita skeematerapeutit ovat eritelleet.
 - (Hylkääminen, Epäluottamus ja kaltoinkohtelu, Haavoittuvuus, Riippuvuus, Emotionaalinen puute, Sosiaalinen rajallisuus, Viallisuus, Epäonnistuminen, Alistaminen, Taipumattomat vaatimukset, Itsensä oikeuttaminen)
 - Ongelmiin keskittyminen aiheuttaa yleensä tunkkaisen ja epämiellyttävän itsensä kehittämisen ilmapiirin, joten ongelmia voi tavoitteistaa, eli kuvitella tilannetta, jolloin ongelmat on ratkaistu, milloin tietää mihin ryhtyä ja milloin itsensä kehittäminen on mukavampaa.
 - Ensin on tietysti hyväksyttävä oma temperamentti, joka on siis perinnöllinen. Persoonallisuuspiirteitä voi kasvattaa ”luonnettaan” eli persoonallisuuspiirteitään kasvattamalla. Tätä on täynnä suositut itsehoitopopaat, kasvatustiede ja filosofiat.
 - Äiti-lapsi- vuorovaikutus selittää aikuisen käyttäytymisestä 20 %, joten varhaislapsuuden suuri vaikutus psykologian SUURI MYTTYI, josta ei haluta luopua.
 - Murrosikäisten lasten käyttäytymiseen vaikuttavat enemmän perimä, ympäristöolosuhteet ja kaverit kuin vanhemmat.
- 5. Miten tunnistaa kanssaihminen persoonallisuus ja miten elää harmonisesti erilaisten persoonallisuuksien kanssa?
 - Useita tuhansia vuosia on tiedetty, miten elää hyvä elämä. Hyvät käytöstavat ovat avain harmoniseen elämään.
 - 6 ohjetta harmoniaan toisten kanssa: 1. Koeta pyytää lupa lähestyä toista, 2. Koeta ymmärtää toista (sinun ei tarvitse hyväksyä hänen tekemisiään; se joka ei arvostele toista, ei tarvitse pyytää anteeksi), 3. Kunnioita toisen ajatuksia (sinun ei tarvitse olla samaa mieltä) ja kiinnostu hänestä aidosti. 4. Jos sinussa on aitoa toivoa, sinun lähellä on hyvä olla. 5. Jos osaat kuunnella ja olla loukkaamattomassa vuoropuhelussa toisen kanssa. 6. Joskus nämäkään ohjeet eivät riitä, odota ja harmonia palaa.

The Roadmap for Diagnosis

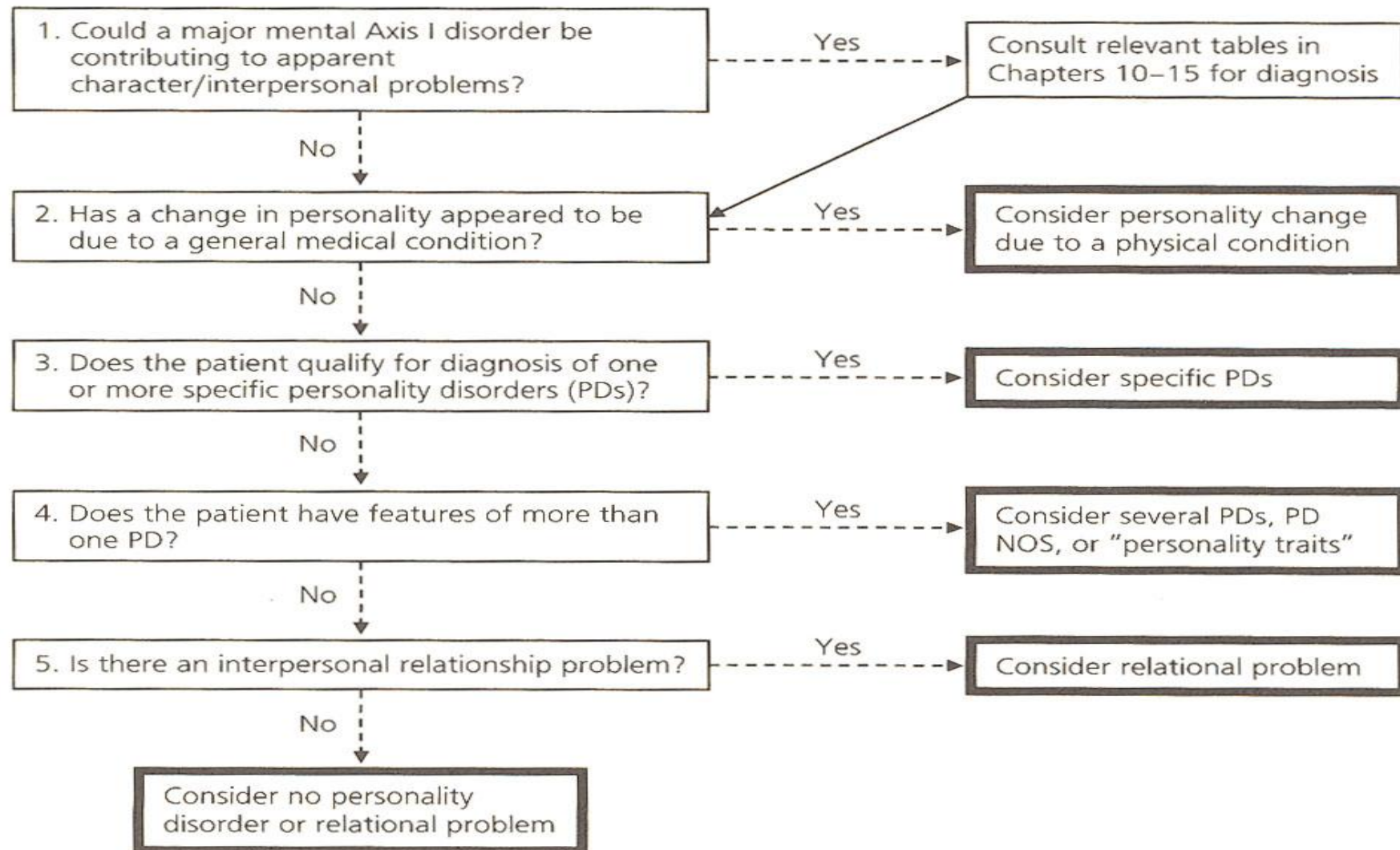

FIGURE 16.1. Decision tree for a patient who experiences character/interpersonal difficulties.

Persoonallisuus(häiriöiden) hoito-ote

Yl juha kemppinen

Persoonallisuushäiriöiden DSM-IV-tr- ja ICD-10 -diagnoosiluokittelut

Ryhmä A : - *tietty outous ja erikoisuus*

1. Epäluuloinen persoonallisuus
2. Eristäytyvä persoonallisuus
3. Psykoosi- tai psykoosi-tyyppinen persoonallisuus

Ryhmä B : - *dramaattisia, emotionaalisia ja epävakaita*

4. Epäsosiaalinen persoonallisuus
5. Epävakaa persoonallisuus
6. Huomionhakuinen persoonallisuus
7. Narsistinen persoonallisuus

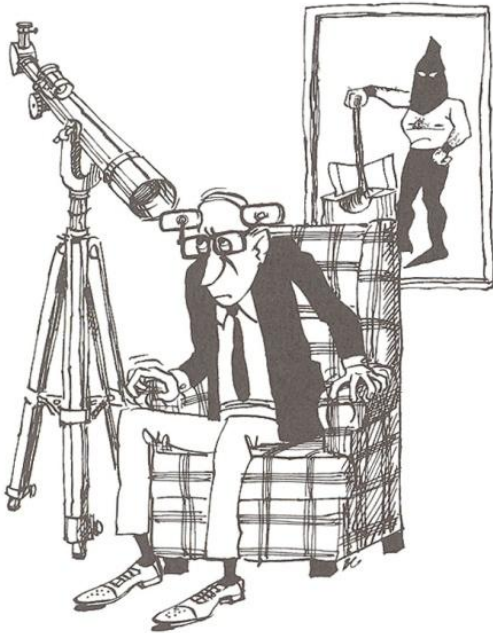
Ryhmä C : - *ahdistuneita ja pelokkaita*

8. Estynyt persoonallisuus
9. Riippuvainen persoonallisuus
10. Pakko-oireinen (obsessiivis-kompulsiivinen) persoonallisuus
11. Passiivis-aggressiivinen persoonallisuus
12. Depressiivinen persoonallisuus

- [F60 Persoonallisuushäiriöt](#)
- [F60.0 Epäluuloinen persoonallisuus](#)
- [F60.1 Eristäytyvä \(skitsoidi\) persoonallisuus](#)
- [F60.2 Epäsosiaalinen persoonallisuus](#)
- [F60.3 Tunne-elämältään epävakaat persoonallisuudet](#)
 - Impulsiivinen
 - Rajatila
- [F60.4 Huomionhakuinen persoonallisuus](#)
- [F60.5 Vaativa persoonallisuus](#)
- [F60.6 Estynyt persoonallisuus](#)
- [F60.7 Riippuvainen persoonallisuus](#)
- [F60.8 Muu persoonallisuushäiriö](#)
- [F60.9 Määrittämätön persoonallisuushäiriö](#)
- [F21 Skitsotyyppinen häiriö \(psykoosi-tyyppinen persoonallisuus\)](#)
- [F61 Sekamuotoiset ja muut persoonallisuushäiriöt](#)
 - [F61.0 Sekamuotoiset persoonallisuushäiriöt](#)
 - [F61.1 Häiritsevä persoonallisuusmuutos](#)
- [F07 Aivosairauden, aivovaurion ja aivojen toimintahäiriön aiheuttamat persoonallisuus- ja käytöshäiriöt](#)
 - [F07.0 Elimellinen persoonallisuushäiriö](#)
- [F62 Pitkäaikaiset persoonallisuuden muutokset, jotka eivät aiheudu aivovauriosta tai aivosairaudesta](#)
 - [F62.0 Tuhoisaa kokemusta seuraava persoonallisuuden muutos](#)
 - [F62.1 Vakava mielenterveyden häiriötä seuraava pitkäaikainen persoonallisuuden muutos](#)
 - [F62.8 Muu pitkäaikainen persoonallisuuden muutos](#)
 - [F62.9 Määrittämätön pitkäaikainen persoonallisuuden muutos](#)

Epäluuloinen persoonallisuus

The Paranoid Personality

Eristäytyvä persoonallisuus

The Schizoid Personality

Psykoosipiirteinen persoonallisuus

The Schizotypal Personality

1. Epäluuloinen persoonallisuus
2. Eristäytyvä persoonallisuus
3. Psykoosipiirteinen persoonallisuus

RYHMÄ A : - *TIETTY OUTOUS JA ERIKOISUUS*

Piirrokset: Brian Chapman, teoksessa
D J Robinson, The Personality Disorders,
Explained, 2nd ed, 2003

Pers.häiriö Suurin kl.pierre Kognitio Affekti Käyttäyt. Ihmissuhteet

Klusteri A **Epäluuloinen persoonallisuus (paranoid)**
(outo, omituinen)

Para-
noidinen

Epäluottamus,
epäily

Vaino-
harhaiset
ajatukset

Aggres-
siivinen

Salamyh-
käinen

Kyräily,
epä-
luottamus

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. PPD- Hoitostrategia

Vastaan-
otolla PPD:
epäluottamus,
epäily

Korostunut tunne
pelokkuus ja
haavoittuvuus

Pelkää, että hoitava
henkilö voi satuttaa,
väitellä tai aiheuttaa
konfliktin

Omaksu ammatillinen
asenne

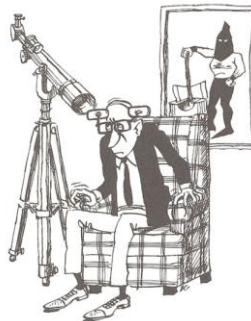
Tarjoa selviä selityksiä

Ole empaattinen
peloille

Vältä vainoharhaisten
ajatusten suoraa
konfrontointia

Epäluuloinen persoonallisuus

The Paranoid
Personality

Klusteri A **Eristäytyvä persoonallisuus (schizoid)**
(outo, omituinen)

Eistäy-
tyvä

Irrallisuus,
viileys

Oudot
ajatukset

Rajoittu-
neet
tunne-
ilmaisut

Outous,
omitusuus

Yksin-
eläjä

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan-
otolla ScP:
Sosiaalinen
eristäytyminen,
emootioiden
rajoittaminen

Ahdistuneisuus,
koska on pako-
tettu kontaktiin
toisten kanssa

Eistäytyvä persoonallisuus
The Schizoid
Personality

Viivyttelee hoitoon
hakeutumista,
vaikuttaa ei-ymmär-
tävältä ja ei-kiitelli-
selta

Omaksu ammatillinen
asenne
Tarjoa selviä selityksiä
Vältä liiallista henkilö-
kohtaisiin ja sosiaalisiin
kysymyksiin
puuttumista

Klusteri A ***Psykoosipiirteinen persoonallisuus (Schizotypal , IDC-10 psychotic)***
(outo, omituinen)

Psykoosi- piirteinen	Eriskum- mallisuus	Omituisia ajatuksia, vihjaileva, taikauskoinen, outo puhe	Rajoittuneet tunneilmaisut, sosiaalisesti ahdistunut	Eris- kummal- lista	Yksin- eläjä
-------------------------	-----------------------	---	---	---------------------------	-----------------

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan-
otolla StP:
Omituiset
uskomukset,
sosiaalisesti
eristäytyvä

Oudot sairaus-
tulkinnat,
ahdistuneisuus
koska on pako-
tettu kontaktiin
toisten kanssa

Viivyttelen hoitoon
hakeutumista,
oudot uskomukset,
omituisen käytös

Psykoosipiirteinen persoonallisuus
The Schizotypal
Personality

Omaksu ammatillinen
asenne
Tarjoa selviä selityksiä
Siedä omituisia
uskomuksia ja
käyttäytymistä

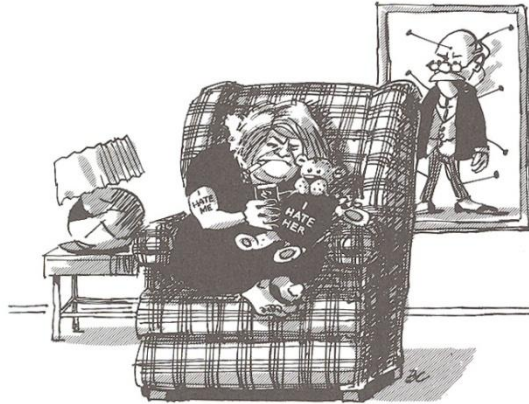
Vältä liiallista henkilö-
kohtaisiin ja sosiaalisiin
kysymyksiin
puuttumista

Epäsosiaalinen persoonallisuus

The Antisocial Personality

Chapter 7. The Borderline Personality

Huomionhakuinen persoonallisuus

The Histrionic Personality

Narsistinen persoonallisuus

The Narcissistic Personality

4. Epäsosiaalinen persoonallisuus
5. Epävakaa persoonallisuus
6. Huomionhakuinen persoonallisuus
7. Narsistinen persoonallisuus

**RYHMÄ B : - DRAMAATTISIA,
EMOTIONAALISIA JA
EPÄVAKAITA**

Piirrokset: Brian Chapman, teoksessa
D J Robinson, The Personality Disorders,
Explained, 2nd ed, 2003

Klusteri B **Epäsosiaalinen persoonallisuus (Antisocial)**
 (dramaattinen, emotionaalinen, arvaamaton)

Epäsosi- aalinen	Moraalinen kypsymättö- myys	Ei ole sisäistettyjä moraalisia normeja	Aggres- siivinen	Rikkoo toisten oikeuksia, rikollisuutta	Useita hyväksi- käyttö- suhteita
---------------------	-----------------------------------	--	---------------------	--	---

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan-
otolla ASP:
ei huomioi
toisten
oikeuksia

Vihaisuus,
oikeutettu
pelon
maskeeraus

Epäsosiaalinen persoonallisuus
The Antisocial
Personality

Vihaisuus,
impulsiivisuus,
petos, valehtelu,
manipuloiva
käyttäytyminen

Huolellisesti tutki
huolenaiheita ja
- motiiveja

Kommunikoi selvästi
ja ei-rankaisevalla
tavalla

Aseta selvät rajat

Klusteri B ***Epävakaa persoonallisuus (Borderline)***
 (dramaattinen, emotionaalinen, arvaamaton)

Useita
suhteita,
joissa
hätäänty-
neitä
yrityksiä
välttää
hylkäys

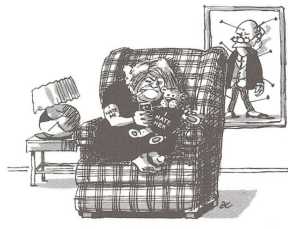
Epä- vakaa	Impulsiivi- suus	Hylätyksi tulemisen odotus, itsen ja muiden yli- ja aliarvioinnin vaihtelu	Impulsiivi- suus, aggres- siivisuus, masennus	Taistelee toisten kanssa, itsen vahingoit- taminen
---------------	---------------------	---	--	---

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan-
otolla BPD:
epävakaisuus
vuorovaikutus-
suhteissa,
omakuvassa
ja affekteissa,
huomattava
impulsiivisuus

Pelottavat
mielikuvat
sairaudesta

Chapter 7.
The Borderline
Personality

Pelko torjumisesta
ja hylkäämisestä,
itsetuhoiset teot,
hoitavan henkilön
ihailun ja
aliarvioinnin
vaihtelu

Vältä liiallista tutta-
vallisuutta
Ohjelmoi säännölliset
vierailuajat
Tarjoa selviä, ei-teknisiä
selityksiä
Siedä vihanpurkauksia,
mutta aseta rajat
Ylläpidä tietoisuutta
henkilökohtaisista
tunteista
Konsultoi psykiatria

Klusteri B **Huomionhakuinen persoonallisuus (Histrionic)**
 (dramaattinen, emotionaalinen, arvaamaton)

Huomion- hakuinen	Hyväksi- käyttävä huomion etsiminen	Uskomus oikeutetusta toisten huomiosta mihin hintaan tahansa	Pinnalli- suus	Teatraalista, hyväksi- käyttävää huomion etsimistä	Useita pinnallisia suhteita
----------------------	--	---	-------------------	--	-----------------------------------

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan-
otolla HPD:
ylenmääräinen
huomionhakuinen
käyttäytyminen,
emotionaalisuus

Tunne uhatusta
viehättävyydestä
ja itsearvostuk-
sesta

Huomionhakuinen persoonallisuus
 The Histrionic
 Personality

Ylidramaattinen,
huomiota hakeva
käyttäytyminen,
kyvyttömyys
keskittyä faktoihin
ja yksityiskohtiin,
somatisointi

Vältä liiallista tutta-
vallisuutta
Osoita ammatillista
hienotunteisuutta tunteille
Korosta objektiivisia
asioita

Klusteri B ***Narsistinen persoonallisuus (Narsistic , ei ICD-10)***
 (dramaattinen, emotionaalinen, arvaamaton)

Narsis- tinen	Itse- tärkeys, mahti- pontisuus	Uskomus oikeutetusta VIP-hoidosta, koska he ovat parempia kuin muut	Vaatii ihailua ja tulee vihai- seksi tai masen- tuneeksi ellei ihailun tarve tyydyty	Ihailun etsimistä	Useita suhteita, jotka epä- onnistuvat saavuttaa korkeita odotuksia
------------------	--	--	---	----------------------	---

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan- otolla NPD: Mahtipontisuus, tarve ihailulle, empatian puute	Ahdistus aiheutuu henkilö- kohtaisen riittämättö- myyden epäilyistä	Vaativa, ihailun oikeutuksen asenne, sairauden kieltäminen, hoitavan henkilön kehumisen ja aliarvioinnin vaihtelu	Vahvista huolenaiheet Anna huomiota ja tosiasioihin perustuvia vastauksia kysymyksiin Kanavoi potilaan kyvyt käsittämään sairautta
--	---	---	---

Narsistinen persoonallisuus
The Narcissistic
Personality

The Avoidant Personality

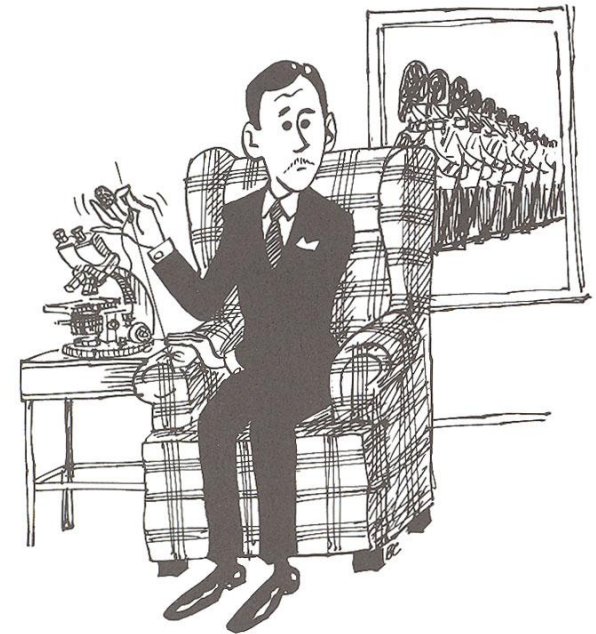
Riippuvainen persoonallisuus

The Dependent Personality

Vaativa persoonallisuus

The Obsessive-Compulsive Personality

8. Estynyt persoonallisuus
9. Riippuvainen persoonallisuus
10. Pakko-oireinen (obsessiivis-kompulsiivinen) persoonallisuus

RYHMÄ C : - AHDISTUNEITA JA PELOKKAITA

Piirrokset: Brian Chapman, teoksessa
D J Robinson, The Personality Disorders,
Explained, 2nd ed, 2003

Klusteri C ***Estynyt persoonallisuus (Avoidant)***
 (ahdistunut, pelokas)

estynyt	Ujous	Uskomus että heidät hylätään toisten taholta	Hylkäämisen pelko	Sosiaalinen vetäytyminen	Yksin- eläjä
---------	-------	--	----------------------	-----------------------------	-----------------

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaan- otolla APD: Sosiaalisesti estynyt, koska pelkää torju- mista tai nöyryytystä	Korostunut tunne riittämättö- myydestä, heikko itsetunto	Pidättää infor- maatiota, välttää kyselyä tai erimielisyyttä hoitavan henkilön kanssa	Tarjoa rauhoittelua Vahvista huolenaiheet Rohkaise kertomaan oireista ja huolenaiheista
---	---	--	--

The Avoidant
Personality

Klusteri C **Riippuvainen persoonallisuus (Dependent)**

(ahdistunut, pelokas)

Riippu-
vainen

Itsenäi-
syyden
puute

Uskomus
että he eivät
voi toimia
itsenäisesti

Itsenäi-
syyden,
autonomian
pelko

Kieltäytyy
ottamasta
vastuuta
päätöksen
teosta,
tarrautuu

Useita
suhteita,
joissa he
ovat täysin
riippuvaisia
partneristaan

Vastaan-
otolla DPD:
Ylenmääräinen
tarve tulla
huolehdituksi,
alistuva ja
tarrautuva
käyttäytyminen

Hylkäämisen
pelko,
avuttomuus

Riippuvainen persoonallisuus
The Dependent
Personality

Välittömät
vaatimukset
huomiosta,
sairaus-
käyttäytymisen
pitkittyminen
saadakseen
huomiota ja
huolenpitoa

Tarjoa rauhoittelua

Ohjelmoi säännölliset
vastaanottoajat

Aseta realistiset rajat
saavutettavuudelle

Ohjelmoi aikoja myös
muille työntekijöille, jotka
tukevat potilasta

Vältä hylkäämästä
potilasta

Klusteri C **Pakko-oireinen persoonallisuus (Obsessive-compulsive)**

(ahdistunut, pelokas)

OCD

Täydellisuuden
tavoittelu

Uskomus
että turvalisuuus ja
varmuus
voidaan ylläpitää järjestyksen
pitämisellä

Epätäydellisuuden
pelko

Yksityiskohtainen
sääntöjen
noudattaminen
deadline' sta
ja yleisistä
tavoitteista
välittämättä

Useita
suhteita,
joissa heidän
kylmyys ja
tarve kontrolloida aiheuttaa
konflikteja

Pers.häiriö Kokemus sairaudesta Ongelmallinen käytt. Hoitostrategia

Vastaanotolla OCD:
Syventyminen
järjestykseen,
täydellisyyteen
ja kontrolliin

Pelko
kontrollin
menettämisestä
kehoallisten
toimintojen ja
emootioiden
suhteen

Pelko luopua
kontrollista,
ylenmääräinen
kysely ja huomio
yksityiskohdille,
vihaisuus rutiinien
häiriintymistä

Suorita perusteellinen
anamneesi ja tutkimukset
Tarjoa perinpohjaisia
selityksiä
Älä korosta epävarmuutta
Rohkaise potilasta
osallistumaan hoitoon

Vastava persoonallisuus
The Obsessive-
Compulsive Personality

